

És l'hora dels adeus

Paraules del Sr. Gabriel Masfurroll Lacambra

President del Consell Social de la UAB des de maig de 2014 fins a desembre de 2022

Complert el meu segon mandat de quatre anys com a president del Consell Social de la UAB, acaba el meu camí en aquest càrrec, ja que la llei ho dicta així. Encara recordo com, a finals de l'any 2013, el llavors rector Dr. Ferran Sancho i, molt especialment, la Vicerectora d'Economia i Organització, Dra. Montserrat Farell, van contactar amb mi per sondejar-me sobre si podia estar interessat en assumir la presidència del Consell de la UAB.

Van ser setmanes d'intenses converses per entendre què era el Consell Social, les seves funcions, responsabilitats i perquè jo. Un cop vaig ser capaç d'assimilar-ho, d'entendre de què es tractava i quin era l'objectiu que es pretenia amb la renovació del Consell, i després d'àrdues negociacions amb el Govern de la Generalitat de Catalunya — aleshores presidit per l'Honorable President Artur Mas i amb el Conseller Mas Colell al capdavant del departament competent en matèria d'universitats —, vaig ser nomenat president del Consell Social de la Universitat Autònoma de Barcelona el 29 d'abril de l'any 2014.

Aquells també eren temps turbulents. El món en general, però especialment els països occidentals, tractava de sortir de la gravíssima crisi econòmica del 2008, iniciada amb la caiguda de Lehman Brothers i tot el que aquesta va comportar. Si a això li afegim la crisi política i social viscuda a Catalunya el 2017, la gravíssima pandèmia mundial de la Covid el 2020 i el greu ciberatac patit per la UAB l'any 2021, puc afirmar sense rubor que aquests anys han estat una navegació sobre aigües turbulentes, tot i que vull ressaltar que hem estat resilents, hem unit esforços, hem tractat de ser creatius davant les adversitats i, sobretot, hem exercit la gestió del sentit comú.

Quan l'any 2014 em vaig incorporar al Consell Social, em vaig trobar amb un Consell enfrontat amb l'equip de govern, estressat i marginat de la seva Universitat i en una situació de ser considerat gairebé com un òrgan aliè a totes les estructures de la UAB, titllat de fiscalitzador i totalment arraconat i invisibilitzat. Eren temps difícils i les postures molt confrontades. Calia donar-li la volta al mitjà.

La meua primera missió va ser tractar de conèixer el millor possible la Universitat i trepitjar el terreny per conèixer el campus, les instal·lacions i les persones. Escoltar totes les opinions i interessos i tractar d'entendre les necessitats de la casa, així com el perquè de certes animadversions i esbrinar qui era qui i les seves inquietuds. No va ser fàcil desxifrar tot això i, encara passats aquests 8 anys, penso que moltes coses m'hauran quedat, segurament, al tinter.

Universitat Autònoma
de Barcelona
Consell Social

La UAB és una universitat diferent i especial, amb un campus propi que li confereix una personalitat única a Espanya. De fet, va ser la primera universitat en aquest país amb el segell de Campus d'Excel·lència Internacional. Però si bé el campus contribueix de manera important a l'atractiu i singularitat de la nostra universitat, al seu torn, l'ha condemnat a un "via crucis" en els seus més de cinquanta anys d'història, per tenir aquesta que autofinançar-se en el que anomenem les seves "Despeses de ciutat". M'explico: la UAB ha de descomptar al voltant de 5 milions d'euros del pressupost anual que se li assigna, per costejar l'asfaltat, l'enllumenat, la mobilitat, el clavegueram, les senyalitzacions de trànsit, el manteniment i molts altres conceptes que en totes les altres universitats són coberts per les administracions corresponents. La xifra no és fútil i, a més, és recurrent de cada any, i la qüestió és especialment important si prenem en consideració que persones alienes a la comunitat universitària també es beneficien del lloc de pas que pot suposar un campus universitari.

Des del nostre inici al capdavant de Consell Social aquest tema ha estat, entre altres, una de les nostres prioritats. Però malgrat àrdues negociacions, reclamacions i tota mena d'accions i gestions davant les diferents administracions, no hem estat capaços d'aconseguir que cap d'elles es fes càrrec d'aquesta importantíssima part del nostre pressupost, la qual podríem — i hauríem de — destinar al veritable objectiu de la universitat, que és la docència, la recerca i la transferència de coneixement, així com al manteniment d'infraestructures i a la realització de millores. Fins al dia d'avui, l'esforç ha estat infructuós, però no tirem la tovallola. Sento una certa tristesa per haver de dir que hem suspès aquesta assignatura, tot i que espero que arribi el moment en què la lògica imperi i aquests costos siguin coberts pels qui els han d'assumir. L'altra solució — i aquesta és molt més atrevida —, seria convertir la UAB en un nou municipi, i aquí ho deixo. Més de 50 mil persones circulen i conviuen diàriament al campus de la UAB i la veritat és que som i funcionem com una petita ciutat.

Des del Consell Social també hem entès la importància i prioritat d'una modernització de la governança universitària, la qual, al meu parer, continua sent antiquada i decimonònica, quan les universitats han d'operar i innovar en temps moderns i amb canvis constants. Però aquest repte, de gran complexitat, també ha quedat com a assignatura pendent, tal com ha passat en presidències anteriors del Consell Social.

El meu segon pas va ser renovar part de les persones que componien el Consell. D'una banda, per donar més frescor i idees noves. També per reduir friccions amb l'equip de govern i fugir d'una situació que perjudicava la UAB. A partir d'aquí, ens vam traçar uns objectius importants, els quals volíem assolir en els nostres primers 4 anys de mandat.

Des d'aleshores, crec que hem aconseguit transformar el Consell Social en un òrgan de govern que no sols fiscalitza i dona l'aprovació final a temes molt rellevants de la Universitat, sinó que també vetlla per la correcta aplicació dels recursos públics a la Universitat. Però a tot això hem afegit, de "motu proprio", moltes activitats i projectes

que estan servint per ajudar i donar suport a la sostenibilitat, el progrés i el creixement de la UAB, sempre de la mà de l'equip de govern.

Un dels aspectes destacats que hem volgut potenciar en aquests anys ha estat la col·laboració amb la societat civil en tots els àmbits. És una responsabilitat del món acadèmic estar atent a les necessitats i demandes de la societat que el finança i donar resposta a ambdues, per avançar de forma conjunta cap i per al progrés. Hem treballat sota aquesta consideració i entre altres moltes accions, cal recalcar la contribució del Consell Social en la creació i posada en marxa del Hub B30, que aglutina i pretén unir el món acadèmic, institucional i empresarial del territori per convertir-lo en líder i tractor del coneixement empresarial del país. La col·laboració publico-privada és essencial, ja que permet optimitzar l'ocupabilitat dels alumnes i establir aliances i tota mena de col·laboracions que afegixin valor, tant a la UAB com a les institucions amb la qual aquesta està relacionada i que denominem "Esfera UAB". Hem entès que no som els únics a innovar i investigar i, per això, el nostre objectiu és unir esforços i valors amb el nostre entorn per sumar, tant d'anada com de tornada. És a dir, no només transferint el coneixement de la UAB, sinó també assumint el coneixement que altres institucions i empreses poden aportar a la Universitat. Sens dubte, això demana generositat i respecte de totes les parts, a més de suport de les diferents administracions.

Un magnífic exemple de tot plegat és la recent notícia de la potenciació del projecte Sincrotró al Parc de l'Alba, a l'altra banda de la B30, on tenim una àrea d'expansió i creixement extraordinari. L'emplaçament del Sincrotró ja fa alguns anys va ser la palanca que ara, amb l'aprovació d'una forta renovació i millora de la instal·lació — amb una inversió de 120 milions d'euros en 10 anys —, ens permetrà tancar el cercle i aconseguir que l'esfera del coneixement de la zona sigui una de les més potents d'Europa. Això està afavorint la instal·lació d'empreses que s'interrelacionen amb aquest entorn del coneixement. Tant de bo puguem acabar concretant tot això en el projecte ASTIP (*ALBA Science, Technology and Innovation Park*), l'objectiu del qual és crear un gran pol de recerca avançada en l'àmbit dels materials i tecnologies i en el de les imatges biològiques a multiescala, a més de constituir un hub d'innovació per estrènyer la relació entre la recerca bàsica i les empreses, estant basat tot el projecte en una forta col·laboració publico-privada.

La universitat del present s'ha d'adaptar als nous temps, obrir més la seva mirada a l'entorn i integrar-se molt més en la societat amb la què conviu i que la finança, i a la qual serveix i necessita. Addicionalment, és i ha de ser un centre d'equitat, solidaritat i recerca de talent, en especial per a aquelles persones que no disposen de recursos per afrontar una formació acadèmica desitjada. De fet, la solidaritat és una missió que la UAB desenvolupa des de fa anys a través de la Fundació Autònoma Solidària, la qual permet realitzar moltíssimes accions de suport a persones i institucions que alberguen necessitats importants i que després esdevenen oportunitats socials rellevants.

Queda molt per fer — sempre queda molt per fer —, però la meua etapa ha acabat i me'n vaig amb la satisfacció i l'orgull d'haver aportat el meu granet de sorra. Això no hauria estat possible sense l'ajuda d'un petit però gran equip al meu costat, amb Sònia Hernández, secretària executiva del Consell Social, Concepció Ibáñez i Lidia Querol.

La incorporació i integració en els primers mesos no va ser fàcil, però ens vam acoblar perfectament i, sincerament, crec que hem canviat la faç, percepció i reputació del Consell Social, la qual cosa, a la seva vegada, ha beneficiat i beneficia la UAB — i segur que la beneficia més en el futur —, malgrat que encara quedi molt per fer. Perquè un dels reptes és que el Consell Social es conegui molt més, ja que encara és un gran desconegut, tot i que és molt rellevant per a la universitat i el sistema universitari. Com més es conegui, més es comptarà amb ell i més valor podrà aportar.

En aquesta "hora dels adéus", vull expressar el meu agraïment als tres rectors amb els quals he conviscut, els tres molt diferents — Dr. Sancho, Dra. Arboix i Dr. Lafuente —, i als seus respectius equips, atès que amb tots ells, en moments i circumstàncies diferents, hem aconseguit recuperar no només la bona relació, sinó també el respecte i la capacitat conjunta de potenciar la gestió i administració de la Universitat, la qual cosa té molt de mèrit, donat que els temps que ens han tocat viure no han estat fàcils. I em temo que no se n'acosten de millors.

També el meu agraïment als equips gerencials de la UAB, molt especialment a Jaume Tintoré. He comprovat personalment la seva enorme capacitat de gestionar en un entorn altament complex i gens fàcil. El meu reconeixement també a l'equip de la Secretaria Tècnica del Consell Social, que m'ha acompanyat durant aquests 8 anys amb enorme professionalitat i dedicació. I per últim, els meus millors desitjos a Tania Nadal, nova presidenta del Consell Social, així com el meu agraïment per la seva magnífica tasca en aquests vuit anys al meu costat com a vicepresidenta d'aquest òrgan. Estic convençut que farà un magnífic treball juntament amb la resta dels membres del Consell Social, als quals agraeixo molt sincerament la seva col·laboració, suport i dedicació, traient hores d'on no n'hi havia per poder ser presents de forma activa en la vida de la UAB.

Para finalitzar i ser coherent, vull deixar constància del molt que he après durant aquests anys. Soc curiós per naturalesa i he pogut constatar en primera persona l'enorme talent i coneixement que la UAB ha generat en els seus més de 50 anys d'història. Per això, no puc acomiadar-me sense agrair la confiança que es va dipositar en mi — i l'honor que això ha representat —, així com l'enorme motxilla d'experiència i saviesa que la UAB m'ha dotat en tots els sentits i àmbits. Ha estat la transferència que he rebut i que m'emporto amb orgull. Sento que he afegit alguna cosa al meu bagatge vital i que m'he convertit en una millor persona i professional. Gràcies, UAB. A partir d'ara em converteixo en un UABer més. Salut i sort per a totes i tots.